

ZAŁĄCZNIK

do

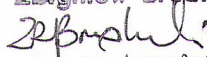
wniosku o prowadzenie prac w obiekcie zabytkowym

TYTUŁ: Opis stanu zachowania

OBIEKT: Kościół p.w. Przemienienia Pańskiego w Żurawinie

WŁASNOŚĆ: Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Marcina w Mochowie.

OPRACOWAŁ: Zbigniew Brudnicki- uprawnienie nr 72/87

Zbigniew Brudnicki

Inżynier budownictwa
Upr. Bud. Nr 72/87

Podstawą opracowania jest zlecenie wykonania prac polegających na renowacji okien w zabytkowym kościele p.w. Przemienienia Pańskiego w Żurawinie.

Budynek kościoła jest budynkiem objętym ścisłą ochroną konserwatorską. Właścicielem obiektu jest Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Marcina w Mochowie.

Celem opracowania jest diagnoza stanu wpływu przyszłych robót remontowych na stan zachowania obiektu.

Okna w kościele nie służą wyłącznie do oświetlenia dziennego wnętrza, ale także do wymiany powietrza. Obiekty sakralne w sposób szczególny narażone są na zmienne sytuacje związane z fizyką budowli. Sposób użytkowania budynku kościoła jest bardzo specyficzny.

Kościół jest użytkowany okresowo, a w skali tygodnia – dość krótko. Liczba wiernych na nabożeństwach bywa zróżnicowana: w dni powszednie znacznie mniejsza od niedziel i świąt. W przypadku braku ogrzewania i niezbyt szczelnych okien proces wymiany powietrza oraz odparowywania wilgoci następuje w sposób dość regularny. Momentami newralgicznymi są uroczystości religijne z dużą ilością uczestników, mające miejsce w mroźne dni oraz okresy gwałtownego wiosennego ocieplenia. Wówczas para wodna znajdująca się w powietrzu nie może być szybko wymieniana ani wchłonięta przez tynk i następuje skraplanie wody na szybach. Konieczność właściwej wentylacji stoi w sprzeczności z potrzebą zapewnienia odpowiednich warunków termicznych dla przebywania ludzi w obiekcie. Kościoły są budynkami użyteczności publicznej i powinny spełniać wymagania wynikające z prawa budowlanego. Zaznaczyć należy, że w okresie zimowym użytkownicy pozostają przez cały czas

przebywania w obiekcie, w okryciach zewnętrznych. Czas ciągłego przebywania uczestnictwa nabożeństwa w świątyni z reguły nie przekracza jednej godziny. Można zatem uznać, że wystarczające jest utrzymywanie temperatury wnętrza w zakresie od 8-16 ° choć żadne kościelne przepisy tego nie regulują.

Każdy kościół to obiekt projektowany na bardzo długi czas użytkowania, o czym świadczą liczne stuletnie świątynie użytkowane do dziś. Należałoby uznać, że projektanci obiektów sakralnych powinny już dziś projektować okna o odpowiednich współczynnikach przenikania ciepła oraz przepuszczalności energii całkowitej okna oraz przegród szklanych i przezroczystych zgodnych z rozporządzeniami. Administratorzy już funkcjonujących budynków kościołów, których okna nie spełniają obowiązujących norm, powinni dążyć do wymiany okien.

Kościół w Żurawinie posiada okna o ramach żeliwnych, jednoskrzydłowych. Jest obiektem zabytkowym gdzie bardzo istotne są zagadnienia konserwatorskie. Efektywność energetyczna musi być zaakceptowana przez wymagania konserwatorskie. Dodatkowo najważniejszym zagadnieniem jest posiadanie odpowiednich środków finansowych.

Zakres prac jakie należy wykonać przy renowacji okien w Żurawinie należy podzielić na:

- rozszalenie okien i usunięcie farby, rdzy z ram i szprosów,
- zabezpieczenie antykorozyjne,
- szklenie okien.

Konserwacja żeliwnych elementów polega na mechanicznym usunięciu produktów korozji oraz resztek farby, a następnie na nałożeniu nowego zestawu powłok malarskich. Zwykle zestaw farb składa się z warstwy podkładowej oraz jednej lub dwóch powłok malarskich. Odporność korozyjna tak wykonanego zabezpieczenia , przy najlepszej jakości zastosowanych

materiałów, zależy od dokładności i staranności, z jaką zostały usunięte produkty korozji, oraz od warunków atmosferycznych, w których były wykonane prace konserwatorskie. Jest sprawą udowodnioną i nie podlegającą dyskusji, iż pozostawienie na żeliwie czy stali kutej nawet maleńkich nie oczyszczonych miejsc skorodowanych i przykrycie ich powłokami malarskimi zapoczątkuje szybki i niebezpieczny proces korozji podpowłokowej. Po prostu pod powłoką malarską będzie się nadal rozwijał groźny proces korozji. W jego wyniku już po paru miesiącach powłoka malarska zacznie się pęcherzyć, złuszczać i odpadać. Najstaranniejsze nawet oczyszczenie powierzchni żeliwa i stali kutej nic nie pomoże, jeżeli malowanie prowadzone będzie w niskiej temperaturze i przy dużej wilgotności powietrza. W tych to bowiem warunkach na powierzchni metali znajdują się zawsze niewidoczna dla oka cieniutka warstwa skondensowanej pary wodnej. Nakrycie tej warstewki, obecnej zwłaszcza w porach i zagłębieniach, powłoką malarską spowoduje również korozję podpowłokową, a co za tym idzie, szybkie jej niszczenie.

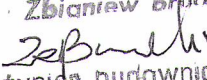
Silne zadrzewienie i zazielenienie terenów wokół kościoła sprawia, że panuje na nich swoisty mikroklimat, charakteryzujący się bardzo wysokim stopniem wilgotności powietrza. Wysoka wilgotność utrzymuje się na nich na długo nawet w dni pogodne. Dlatego też okres, w jakim mogą być prowadzone roboty malarskie przy zabytkach metalowych, jest niesłychanie krótki i na ogół nie przekracza 2-3 miesięcy w roku. W praktyce i ten warunek bywa często nie przestrzegany a roboty malarskie prowadzone są w niskiej temperaturze wiosennej lub jesiennej, jak też w lecie niemal natychmiast po deszczu.

Przewidywany zakres robót jest następujący:

- montaż rusztowań i zabezpieczenie wyposażenia i podłóg, wyniesienie i/lub przeniesienie mebli,
- ostrożne wyjęcie szyb i oczyszczenie wrębów,

- oczyszczenie ram i szprosów w rdzy i resztek farby,
- malowanie konstrukcji farbą olejną opartą na oleju lnianym np. Allbach Linssed OIL Paint,
- szklenie ram okien na kit podwójny- szkło gr. 4 mm,
- osłona okien i otworów w trakcie prac,
- demontaż rusztowań,
- renowacja drzwi drewnianych zewnętrznych w ścianie północnej o wym. 910 x 2180.

Należy szczególnie uczulić wykonawcę robót na montaż rusztowań do wykonywania robót, ich wydzielenie jako nieużytkowej części pomieszczeń kościoła wewnątrz i na zewnątrz. Rusztowania nie mogą powodować zagrożenia dla osób biorących udział w nabożeństwach. Sprawne, dobre zorganizowanie robót spowoduje optymalizację czasu wykonywania robót, jej uciążliwości dla ludzi.

Zbigniew Brzaniczki

inżynier budownictwa
Upr. Bud. Nr 72/87